

nebyl uložen mírovou smlouvou St. Germainskou, jež by jediná mohla přijíti v úvahu. Z čl. 203 této smlouvy ve spojení s čl. 205 nelze však dovoditi, že Čsl. stát jako stát t. zv. nástupnický jest práv ze závazků soukromoprávních, o jaký jde v tomto sporu. Předposlední odstavec čl. 203 jmenuje jen závazky určitě vytčené, jinak však má článek ten na mysli jen závazky veřejné (státní dluhy finanční a pod.). Z toho nelze vyvoditi, než že sporný závazek nepřešel na žalovaný erár. Opaku nelze docíliti ani užitím §u 1409 obč. zák. V první řadě jde tu o normu soukromoprávní, kterou nelze přenést bez zvláštních náležitostí, jichž tu není, na případ veřejného práva, jakým bylo nabytí statků dne 28. října 1918. Předpis § 1409 obč. zák. předpokládá zjevně jen převod majetku smlouvou, sukcesí singulární t. j. zcizení tradicí se strany dosavadního majitele a převzetí ze strany nabyvatele, kdežto při nabytí dne 28. října 1918 nebylo ani smlouvy ani převodu ani sukcese, nýbrž bylo to nabytí originární, proti vůli dosavadního majitele. Totéž je říci obdobně i o zásadě §u 442 obč. zák. Nelze proto ze skutečnosti, že St. Germainská smlouva nepraví výslovně ničeho o závazcích druhu, o jaký jde v tomto sporu, vyvoditi než zamítnutí žaloby. Přihlédl-li odvolací soud k dosavadní možnosti, že sporný poměr bude upraven reparacní komisí ve prospěch žalující strany, což není vyloučeno napadeným rozsudkem, nepochybil při právním posouzení věci, zejména ne v tom smyslu, by se dala z toho vyvoditi nesprávnost předchozích jeho právních vývodů.

Čís. 5938.

Přijal-li vzhledem k ujednání při kupní smlouvě kupitel směnku, znějící na fakturovaný peněz, a odevzdal ji prodávateli, jde o novaci, již zanikla původní pohledávka prodávatelova z kupní smlouvy.

(Rozh. ze dne 14. dubna 1926, Rv I 52/26).

Zástupce prodávatelky vymínil si při ujednání kupní smlouvy, že kupitel přijme a odevzdá prodávatelce směnku na fakturovaný peněz. Žalobu o zaplacení kupní ceny procešní soud prvního státního soudu pro tentokrát zamítl, máje za to, že pokud žalobkyně nevrátí žalovanému směnku, nemůže na něm žádati zaplacení kupní ceny. Odvolací soud nevyhověl odvolání ani té ani oné strany a odvětil k odvolání žalovaného v důvodech: První soud vychází ze správného právního názoru, že byla dána směnka jen za účelem placení a ne na místě placení a právem poukazuje k tomu, že nebyly ani tvrzeny, natož dokázány skutečnosti, z nichž by byla zřejmou vůle stran, by dáním a přijetím směnky původní obligační poměr ihned a na dobro zanikl. Žalovaný jen namítal, že dal směnku na místě placení a svědek K. jen potvrdil, že se žalovaným ujednal, že dá žalobkyni na zaplacení faktury z 12. června 1914 akcept, za pak žalobkyně poslala trattu, kterou žalovaný akceptoval a jemu vrátil a K. že ji poslal žalobkyni. Tím však neprojevili ani žalovaný ani žalobkyně vůle, že je směnka dána a přijata na místě placení tak, by došlo k novaci závazku z koupě v závazek směnečný po rozumu §u 1375, 1376 a 1377 obč. zák. Důsledkem toho trval závazek obligační

vedle závazku směnečného až do zaplacení dluhu a není proto správným názor odvolatelův, že nárok trval a zanikl se směnkou, a že pak má i držitel směnky dané za účelem placení nárok jen dle čl. 83 sm. ř. Účinek ten by nastal jen u směnky dané na místě placení, poněvadž v tom případě podle §u 1377 obč. zák. původní závazek zanikl.

N e j v y š š í s o u d k dovolání žalovaného zamítl žalobu s konečnou platností.

D ů v o d y:

Pokud jde o dovolání žalovaného, jest oprávněna výtka nesprávného právního posouzení věci. Odvolací soud převzal skutkové zjištění soudu první stolice, že Jiří K. jako zástupce žalující firmy sjednal se žalovaným při ujednání kupní smlouvy, jež zavdala podnět k tomuto sporu, že žalovaný dá žalující firmě na zaplacení faktury ze dne 12. června 1914 akcept na fakturovanou cenu. Z toho dovozuje i odvolací soud, že směnka byla vydána jen za účelem placení a ne na místo placení, ježto prý nebyly tvrzeny skutečnosti, z nichž by byla zřejmou vůle stran, by dáním a přijetím směnky zanikl původní obligační poměr. Dovolací soud nesouhlasí s tímto právním názorem. Stranám nemohlo jíti o jiné, než by na místě závazku žalovaného z kupní smlouvy, záležitějšího v povinnosti zaplatiti fakturovanou kupní cenu, vstoupil směnečný závazek, poskytující oprávněnému větší výhody při vymáhání pohledávky, než obecnoprávní dluh z kupní ceny. Není důvodu pro názor, že strany chtěly přijetím a odevzdáním přijaté směnky na fakturovanou kupní cenu smluvní poměr jen komplikovati, a založiti vedle původního smluvního závazku ještě další závazek směnečný, nesmluvily-li toho výslovně. K jakým důsledkům by vedlo takovéto rozšíření smluvního poměru, je patrné právě z napadeného rozsudku, v němž činí se oba poměry závislými na sobě, tak že by žalující firma nemohla bez vrácení směnky uplatniti nárok z kupní smlouvy. Vychází proto dovolací soud z názoru, že přijetí směnky žalovaným a odevzdání jí zástupci žalující firmy mělo i podle vůle stran účinně t. j. zánik pohledávky z kupní smlouvy podle §u 1377 obč. zák. Důsledkem toho mění se i další právní posouzení věci. Ježto zanikl závazek žalovaného z kupní smlouvy, nemůže žalující firma uplatniti nárok svůj na základě této smlouvy, žaloba není oprávněna po právní stránce, a bylo ji proto zamítnouti bezpodmínečně, a ne pouze pro tentokráte.

Čís. 5939.

Mezitímní určovací návrh může býti vznesen toliko v první stolici.

Výtěžek uhelného dolu (uhlí) jest »užitkem«, nikoliv »příjmem« (důchodem) nemovitosti (dolu), jsoucí ve vnučené správě.

Kupní cena, nezaplacená v den odevzdání nemovitosti vnučenému správci, nenáleží podle §u 119 ex. ř. mezi »užitky« vnučené správy, nýbrž zůstává i nadále pohledávkou dlužníkovou a lze ji zabavit jen podle §u 294 a násl. ex. ř. Rozhodným jest den odevzdání nemovitosti